

TILSYNSRAPPORT - VEDTAK

Elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø

Opdøl montessoriskole AS
Org.nr. 911726548

Sammendrag

Vi har kontrollert styrets sammensetning og møte- og uttalerett, skjerpet aktivitetsplikt dersom en som jobber på skolen har krenket en elev og hvordan skolen gir informasjon til elever og foreldre om deres rettigheter etter skolemiljøregelverket.

Vi besøkte skolen 22. til 24. september 2021, og snakket med elever, foreldre, ansatte, daglig leder, rektor for ungdomstrinnet, nestleder i styret og styreleder. I tillegg har skolen gjennomført egenvurderinger og sendt inn relevant dokumentasjon til oss.

Den 20.12.2021 sendte vi ut en foreløpig rapport, med forhåndsvarsel om hvilke brudd vi fant på regelverket. Skolen har kommentert den foreløpige rapporten.

Med utgangspunkt i den informasjonen vi har mottatt gjennom egenvurderinger, dokumentasjon og intervjuer, har vi konkludert med at styret ved skolen er oppnevnt i samsvar med vedtektene, og at alle de lovpålagte representantene er innkalt til møter og har mottatt referater i etterkant. Imidlertid har vi konkludert med at skolen ikke sender ut innkalling og sakspapirer i god nok tid før styremøtene.

Når det gjelder den skjerpede aktivitetsplikten dersom en som jobber på skolen krenker en elev, har vi funnet at skolen sørger for at alle som jobber på skolen straks varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en elev. Videre har vi funnet at daglig leder varsler styret straks og at skolen setter inn undersøkelser og tiltak straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en elev. Vi finner også at styret følger med på at skolen oppfyller plikten til straks å varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en elev.

Vi har imidlertid også funnet brudd på regelverket når det gjelder den skjerpede aktivitetsplikten. Vi fant at det ikke var klart for alle som jobber ved skolen at de skal varsle styret direkte dersom de får kjennskap til eller mistenker at det er noen i skoleledelsen som krenker en elev.

Videre har vi funnet at styret selv ikke oppfyller plikten til å undersøke saken dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en i skoleledelsen har krenket en elev. Her har vi funnet at terskelen for å igangsette undersøkelser er for høy, og at det tidvis stilles for strenge krav til innholdet i en melding før styret vurderer den. Det tette båndet mellom styreleder og daglig leder kan gjøre det vanskelig å kontakte styreleder med bekymringer omkring rektor, og det er da ekstra viktig at terskelen for å undersøke er lav dersom styret mottar meldinger fra foreldre eller andre.

Videre har vi funnet at skolen informerer elever og foreldre om deres rettigheter, og at styret følger med på at skolen oppfyller dette informasjonskravet.

Skolen skriver i sin uttalelse til vår foreløpige rapport at de har innført nye rutiner for å sikre at innkalling og sakspapirer blir sendt ut i god tid, at ansatte varsler styret direkte ved mistanke om at en i skoleledelsen krenker en elev og for å sikre at terskelen for styret til å undersøke saker ikke blir for høy. Vi har kommentert skolens uttalelse under de aktuelle temaene i rapporten. Bruddene på regelverket blir stående, inntil skolen kan vise hvordan rutinene er innført i praksis. Styret får en frist til å erklære og redegjøre for hvordan skolen skal rette bruddene på regelverket.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	5
1.1	Kort om skolen	5
1.2	Om gjennomføringen av tilsynet.....	5
2	Styrets sammensetning og møte- og uttalerett.....	6
2.1	Rettslige krav	6
2.2	Våre observasjoner og vurderinger	7
3	Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som jobber på skolen har krenket en elev.....	8
3.1	Rettslige krav	8
3.2	Våre observasjoner og vurderinger	9
4	Informasjon til elever og foreldre.....	17
4.1	Rettslige krav	17
4.2	Våre observasjoner og vurderinger	18
5	Våre reaksjoner	19
5.1	Pålegg om retting	19
5.2	Oppfølging av påleggene	20
6	Dere har rett til å klage	20

1 Innledning

Vi fører tilsyn med skoler som er godkjent etter friskoleloven, jf. § 7-2 første ledd.

I tilsyn kontrollerer vi om skolene oppfyller

- friskoleloven med forskrifter
- forutsetninger i skolens godkjenning
- annet regelverk som friskoleloven med forskrifter eller skolens godkjenning viser til

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at tilsynet skal gjennomføres i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/.

1.1 Kort om skolen

Opdøl Montessoriskole ligger i Vestvågøy kommune i Nordland fylke. Skolen er godkjent for å drive på grunnlag av en anerkjent pedagogisk retning (montessoripedagogikk), og startet høsten 2014. I elevtellingen høsten 2021 rapporterte skolen at de hadde 114 elever. Våren 2022 mottar skolen omtrent 7,8 millioner i elevtilskudd.

Utdanningsdirektoratet gjennomfører en årlig kontroll med skolens årsregnskap.

I 2017 førte vi tilsyn med skolen under temaet «Tiltak mot enkeltelever». I tilsynet undersøkte vi skolens bruk av sanksjoner etter ordensreglementet, elevenes rett til et godt psykososialt miljø og retten til tilpasset opplæring. Formålet med dette tilsynet var å kontrollere at alle elevene har et godt skole- og læringsmiljø, og at skolen overholder reglene om ordensreglement. I tilsynet fant vi at skolen hadde brukt fysisk tvang, at de hadde utsatt elevene for krenkende atferd i forbindelse med sanksjonering av uønsket atferd. Videre fant vi at ordensreglementet ikke var kjent for alle elevene ved skolen og at det ikke alltid var forholdsmessighet mellom bruddet på ordensreglementet og sanksjonen. Skolen ble pålagt å rette forholdene, og vi avsluttet tilsynet i januar 2018.

1.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Vi åpnet tilsyn med Opdøl montessoriskole AS i brev av 12.04.2021. Dere ble pålagt å levere dokumentasjon til oss. Vi har fått dokumentasjon for å gjennomføre tilsynet.

Temaet for tilsynet er elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø. Vi har kontrollert følgende undertemaer:

- Styrets sammensetning og møte- og uttalerett, jf. friskoleloven § 5-1 første og annet ledd
- Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som jobber på skolen har krenket en elev, jf. friskoleloven § 2-4 andre ledd, jf. opplæringsloven §§ 9 A-4 og 9 A-5, og friskoleloven § 5-2a
- Informasjon til elever og foreldre, jf. friskoleloven § 2-4 andre ledd, jf. opplæringsloven § 9 A-9 første ledd, og friskoleloven § 5-2a

Vi har ikke sett på hvordan dere oppfyller andre krav i regelverket.

Dersom skolen ikke følger regelverket, kan vi benytte reaksjoner mot skolen. Vi kan pålegge retting, holde tilbake statstilskudd, kreve tilbakebetaling av statstilskudd eller trekke tilbake skolens godkjenning, jf. friskoleloven § 7-2 a. Vi kan i særlig alvorlige

tilfeller pålegge karantene rettet mot skolen eller den ansvarlige personen, jf. friskoleloven § 7-2 b.

Styret er skolens øverste organ, jf. friskoleloven § 5-2. Styret er derfor ansvarlig for at skolen følger opp eventuelle reaksjoner og retter brudd på regelverket.

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport til dere 20.12.2021. I den presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Dere har kommentert innholdet i den foreløpige rapporten innen fristen 14.01.2022. Vi har behandlet kommentarene fra dere under hvert av de aktuelle temaene.

2 Styrets sammensetning og møte- og uttalerett

2.1 Rettslige krav

Styrets sammensetning

Skoler godkjent etter friskoleloven skal ha et styre som øverste ansvarlige organ. Styret er ansvarlig for å drive skolen i samsvar med friskoleloven og skolens godkjenning, jf. § 5-2 første ledd. Styret skal være oppnevnt i samsvar med det rettsgrunnlaget skolen blir drevet etter, jf. friskoleloven § 5-1 første ledd. Det innebærer å følge reglene for organisasjonsformen til skolen.

Tilsynet er begrenset til at vi kontrollerer om skolen har oppnevnt styret i samsvar med egne vedtekter, og at informasjonen om styret stemmer med registreringer i Brønnøysundregistrene.

Møte- og uttalerett

I tillegg til styrets medlemmer har følgende representanter møte- og uttalerett på styremøtene, jf. friskoleloven § 5-1 andre ledd:

- a. en representant for vertskommunen når det gjelder grunnskole og en representant for fylkeskommunen når det gjelder videregående skole
- b. en representant for elevrådet
- c. en representant for foreldrerådet
- d. en representant for undervisningspersonalet
- e. en representant for andre ansatte ved skolen
- f. daglig leder

Formålet med å gi gruppene i a-e møte- og uttalerett er å sikre dem informasjon om og innflytelse på styrets avgjørelser. Dette gjelder selv om enkelte av styrets medlemmer tilhører de samme interessegruppene. Gruppene har en annen rolle og kan ha andre interesser enn styret. Representantene for interessegruppene skal representere og uttale seg på vegne av sin gruppe. Det er bare styremedlemmene som har et formelt styreansvar.

Alle representantene har rett til å være til stede på møtene uansett hvilke saker som skal opp til behandling. Unntaket er hvis styret skal behandle saker der det er taushetsplikt, jf. friskoleloven § 5-1 fjerde ledd. Styret skal da sørge for at representanter under 18 år forlater møtet under behandlingen av den aktuelle saken. Alle representantene har rett til å si sin mening og til å få sine uttalelser protokollført.

For å sikre en forsvarlig saksbehandling skal styre sende innkalling, sakspapirer og referat til alle styremedlemmene, representantene for de ulike interessegruppene og daglig leder. Styret må sende ut innkallingen og sakspapirene i god tid før møtet. Dette sikrer at alle kan forberede seg til møtet, for eksempel ved å diskutere agendaen med gruppen de representerer.

2.2 Våre observasjoner og vurderinger

Styrets sammensetning

Etter vedtektene skal skolens styre bestå av tre til fem medlemmer. Opdøll Montessoriskole gjennomførte siste generalforsamling 24.06.2021. Det fremgår av referatet at styret består av styreleder og fire styremedlemmer, samt ett varamedlem. De samme personene er oppført som skolens styre i Brønnøysundregistrene.

Skolens styre er oppnevnt i samsvar med skolens vedtekter, og opplysningene om styrets medlemmer er oppdatert i offentlige register. Dette er i samsvar med regelverket.

Innkallinger og sakspapirer sendt til alle representantene i god tid før styremøtet

Før møtene i 31.10.2019, 02.12.2019, 19.12.2019, 30.12.2019, 09.03.2020, 05.04.2020, 15.06.2020, 19.06.2020, 30.11.2020, 16.12.2020, 30.12.2020, 04.02.2021, 29.04.2021, 03.05.2021 ble sakspapirene sendt ut fra samme dag (til møtet 05.04.2020, 15.06.2020 og 19.06.2020), til på det meste 7 dager før (til møtet 29.04.2021). Kravet er at styret må sende ut innkallingen og sakspapirene i god tid før møtet. Å sende ut innkalling og sakspapirer senest 7 dager før et møte vil være innenfor kravet, avhengig av hvor omfattende sakspapirene er. Å sende ut innkalling og sakspapirer samme dag er ikke i tråd med regelverket, i hvert fall ikke for ordinære styremøter. Det bør som utgangspunkt gis minst en ukes tid til forberedelse.

På denne bakgrunn fant vi i den foreløpige rapporten at kravet til å sende ut innkalling og sakspapirer til representantene med møte- og uttalerett i god tid før styremøtet ikke var oppfylt.

Styret har sendt inn en uttalelse til den foreløpige rapporten, hvor de skriver «*Styret retter seg etter pålegg og sender ut innkalling og sakspapirer i god tid. Rutine ved OMS: Innkalling og sakspapirer skal sendes ut 7 dager, før styremøter*».

Rutineendringen som er beskrevet i uttalelsen fra styret vil være egnet til å rette på bruddet som er påpekt i den foreløpige rapporten. For å kunne anse pålegget som rettet må det imidlertid være sannsynliggjort at denne nye rutinen har medført en ny, fast praksis for å sende ut innkallingen i god tid før møtene. Dette må styret redegjøre for i forbindelse med rettingen.

Møte- og uttalerett

Ut fra referatene fremgår det at alle de lovpålagte representantene enten har deltatt på møtene, eller meldt frafall. Det fremgår av den innsendte dokumentasjonen at alle de innkalte representantene også har fått tilsendt referatene fra de foregående styremøtene. Vi legger derfor til grunn at alle de lovpålagte representantene har hatt møte- og uttalerett i tråd med regelverket.

3 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som jobber på skolen har krenket en elev

3.1 Rettslige krav

Formålet med aktivitetsplikten er at skolen skal handle raskt og riktig når en elev opplever å ikke ha det trygt og godt på skolen, jf. friskoleloven § 2-4 andre ledd, jf. opplæringsloven (oppl.) § 9 A-4.

Den skjerpede aktivitetsplikten gjelder for tilfeller hvor en elev blir krenket av en som jobber på skolen, eller en elev opplever å ikke ha det trygt og godt på skolen på grunn av en som jobber der, jf. oppl. § 9 A-5. Skolen har et skjerpet ansvar for å ivareta elever med en særskilt sårbarhet.

Plikten til å straks varsle rektor og styret

Hvis en som jobber på skolen, har mistanke om eller kjennskap til at en annen som jobber på skolen, krenker en elev, skal rektor bli varslet straks, jf. oppl. § 9 A-5 første setning.

Hvis en som jobber på skolen, har mistanke om eller kjennskap til at en i skoleledelsen krenker en elev, skal vedkommende straks varsle styret som skoleeier direkte, jf. oppl. § 9 A-5 tredje setning. Styret har i slike tilfeller ansvaret for at varslene blir håndtert på en forsvarlig måte.

For å kunne oppfylle plikten til å varsle daglig leder, og styret dersom det er en i skoleledelsen som krenker, er det en absolutt forutsetning at alle som jobber på skolen er kjent med varslingsplikten og hvem de skal varsle i ulike tilfeller.

Rektor skal varsle styret i alle tilfeller hvor det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, krenker en elev, jf. oppl. § 9 A-5 andre setning.

Hva som er å krenke, skal dere tolke vidt. Det kan være direkte krenkelser, men også mer indirekte krenkelser som eksempelvis utestenging, isolering og baksnakking. Det er tilstrekkelig med mistanke for at plikten til å varsle inntre. Å ha en mistanke vil si å ha en følelse av eller antagelse om at en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever. Terskelen for hva som skaper «mistanke om» eller «kjennskap til» skal være lav. Skolen må være bevisst på at barn og unge viser sin utrygghet, frustrasjon, mistriivsel ol. på ulike måter og med ulike uttrykksformer. Hvis en elev eller foreldre sier at eleven ikke har det trygt og godt, skal det legges til grunn at den som arbeider på skolen har kjennskap.

Plikten til å undersøke saken straks

Dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, krenker en elev, skal undersøkelsene settes i verk straks, jf. oppl. § 9 A-5 siste setning.

Dersom det er en i ledelsen ved skolen som står bak krenkelsen, skal styret sørge for at undersøkelser blir satt i gang straks.

Dere må gjøre de undersøkelsene som etter en faglig standard er rimelig å forvente i den enkelte saken. Undersøkelsene skal ha som formål å få frem fakta om en situasjon, bakgrunnen for elevens opplevelse og hvilke forhold i elevens omgivelser som påvirker hvordan han eller hun opplever skolemiljøet. Dere skal derfor ikke fremskaffe og vurdere

bevis for eller mot at eksempelvis krenkelser har skjedd. Det er elevens subjektive opplevelse som avgjør hvorvidt eleven har det trygt og godt.

Undersøkelsesplikten må også sees i sammenheng med tiltaksplikten. For å kunne sette inn gode tiltak som er til det beste for eleven, kreves det grundige undersøkelser. Hvilke undersøkelser som må gjøres i den enkelte sak, må vurderes konkret og vil være avhengig av hvilken situasjon man står overfor. Her vil hensynet til elevens beste være sentralt. Det er også viktig at eleven får uttalt seg om saken og at skolen samarbeider med foreldrene.

Plikten til å straks sette inn egnede tiltak

Når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, eller undersøkelser viser dette, skal skolen så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at eleven får det trygt og godt igjen.

Dersom det er en som arbeider på skolen som står bak krenkelsene, skal tiltak settes i verk straks, jf. oppl. 9 A-5 siste setning.

Dersom det er en i ledelsen ved skolen som står bak krenkelsen, er det styret som har ansvaret for at tiltak blir satt inn straks.

Hvilke tiltak som er egnede, beror på faglige og konkrete skjønnsvurderinger. Barnets mening og hensynet til barnets beste er viktig i denne vurderingen. Hvilke tiltak som er egnede må vurderes konkret, og kan være både rettet mot individnivå, gruppenivå og systemnivå.

Samlet sett skal dere gjennomføre de tiltakene som med rimelighet kan forventes av dere i den enkelte saken.

Styrets internkontroll med plikten til å varsle, undersøke og sette inn tiltak

Styret skal se til at skolen blir drevet i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, jf. friskoleloven § 5-2. Styret skal ha internkontroll for å sikre at kravene i loven blir fulgt, jf. friskoleloven § 5-2a. Styret skal som en del av sin ledelse og styring kontrollere og følge opp at rettighetene og pliktene i opplæringsloven kapittel 9 A blir oppfylt.

Internkontrollen på dette området innebærer dermed at styret må følge med på om skolen oppfylder pliktene til å varsle, undersøke og sette inn tiltak hvis en som jobber på skolen har krenket en elev. Styret må sørge for at de får tilstrekkelig informasjon om hvordan skolen oppfylder pliktene, slik at det er mulig for styret å avdekke risiko for at regelverket ikke blir fulgt, og eventuelt følge opp avvik eller risiko for avvik.

3.2 Våre observasjoner og vurderinger

Sørger skolen for at alle som jobber på skolen, straks varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en elev?

Observasjoner

De ansatte skriver i sine egenvurderinger at de er gjort kjent med dette, blant annet gjennom skolens trivselsplan. Dette stemmer også overens med det rektor og styreleder skriver i sine egenvurderinger.

I dokumentet «Trivselsplan», sist revidert 22.04.2021, står det øverst på side 4 at de ansatte straks skal varsle rektor dersom de får kjennskap til, eller mistanke om, at en

annen som jobber på skolen har krenket en elev. Det samme fremgår av dokumentet «Aktivitetsplikten», som sist ble revidert 03.05.2021.

I intervjuene svarte de ansatte ved skolen at de ville varslet rektor for barnetrinnet dersom de fikk mistanke om eller kjennskap til at en ansatt krenket en elev som går på 1. - 6. trinn. Dersom det gjaldt en elev som gikk på 7. - 10. trinn var det noe mer variasjon i svarene, hvor enkelte mente de ville varslet ny rektor for ungdomstrinnet, mens andre ville varslet rektor for barnetrinnet uansett hvilket trinn eleven gikk på. Flere påpekte at dersom en av rektorene skulle være inhabile i en sak, vil det være naturlig at den andre rektoren blir varslet istedenfor.

I intervjuet med rektor for barnetrinnet kom det frem at det var ment at han skal varsles om eleven går på 1. - 6. trinn, og at rektor for ungdomstrinnet skal varsles dersom det gjelder elever på 7. - 10. trinn. Rektor for ungdomstrinnet startet imidlertid i jobben først i august 2021, og skolen var derfor fortsatt i prosess med å omstille rutiner. I sitt intervju sa også rektor for ungdomstrinnet at han selv ikke hadde kommet inn i alle de nødvendige rutinene. Rektor for barnetrinnet understreket imidlertid at uansett om man varslet ham eller rektor for ungdomstrinnet, ville det ikke være feil av de ansatte. Det viktigste var at man fikk varslet, og begge de to rektorene ville kunne håndtere et slikt varsel. Dersom en av rektorene skulle være inhabile i en sak, vil det være naturlig at den andre rektoren blir varslet istedenfor. Også fra intervjuet med styreleder fremgikk det at tanken var å fordele ansvaret for småtrinnet og ungdomstrinnet mellom dem også ved varsling, samtidig som to rektorer ville kunne motvirke en eventuell inhabilitet.

Vurderinger og konklusjon

Både egenvurderingene, intervjuene og skolens dokumentasjon bekrefter etter vårt syn at de ansatte er kjent med at de straks skal varsle rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en elev. Selv om det muligens var noe uklart om det var rektor for barnetrinnet eller rektor for ungdomstrinnet som skulle varsles om krenkelsen gjaldt en elev ved ungdomstrinnet anser vi, basert på intervjuene med ansatte og rektor, at skolen har gjort tilstrekkelige tiltak for å hindre at et varsel kan «falle mellom to stoler». Det ble fremhevet at det viktigste er at det varsles, og om de varsler til rektor for barnetrinnet når de burde varslet til rektor for ungdomstrinnet eller omvendt, så vil varselet bli fulgt opp. Vi legger også til grunn at dette vil bli klarere for de ansatte etter hvert som den nye rollen med rektor for ungdomstrinnet blir mer innarbeidet.

Etter vårt syn sørger skolen for at alle som jobber på skolen straks varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en elev.

Sørger skolen for at alle som jobber på skolen, straks varsler direkte til styret dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en i skoleledelsen har krenket en elev?

Observasjoner

Det fremgår av egenvurderingene som skoleledelsen har besvart at spørsmålet om å varsle direkte til styret, dersom en i ledelsen krenker en elev, er tatt opp på personalmøter, og at det står i dokumentet «Aktivitetsplikten». I de ansattes egenvurderinger svarer de fleste at de er informert om plikten til å varsle direkte til styret dersom en i skoleledelsen krenker gjennom personalmøter ved oppstarten av skoleåret, og gjennom dokumentene «Aktivitetsplikten» og «Trivselsplanen».

I både dokumentet «Aktivitetsplikten» og «Trivselsplanen» står det om krenkelser fra ansatte at:

«Dersom en som arbeider på skolen får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider på skolen utsetter en elev for krenkelser som mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks varsle rektor. Slike saker skal håndteres raskt og undersøkes grundig. Begge parter har sine rettigheter og skal høres grundig. Slike saker skal alltid varsles videre til Styret i OMS».

I intervjuet med rektor for barnetrinnet sa han at dersom det er ham selv, eller rektor for ungdomstrinnet, som krenker en elev skal de ansatte varsle til styreleder direkte. Dersom styreleder er utilgjengelig, skal de varsle nestleder i styret. Telefonnummer til styreleder ligger ute på skolens nettside. Rektor opplyste videre om at dersom styreleder krenker en elev, ville han gått til nestleder i styret med saken. Han hadde da forventet at nestleder håndterte saken. Det samme uttalte styreleder og rektor for ungdomstrinnet i sine intervjuer. Nestleder uttalte på sin side at dersom styreleder, i sin rolle som ansatt ved skolen, krenket en elev, ville han forventet at dette ble tatt opp med rektor for barnetrinnet, som pedagogisk leder.

Fra intervjuene med de ansatte var det gjennomgående at de ville varslet rektor for barnetrinnet hvis rektor for ungdomstrinnet krenket elever, og omvendt. De fleste sa også at dersom styreleder krenket en elev ville de gått til rektor for barnetrinnet.

I sin tilbakemelding på den foreløpige rapporten skriver skolen at det er innført en ny rutine ved skolen. Skolen skriver:

«Rutine ved OMS - Alle ansatte blir informert og det gjøres klart for dem at de skal melde direkte til styret ved mistanke eller kjennskap til at en i skoleledelsen, har krenket en elev (oppl:§ 9A-5)». Det er også lagt ved en mal for meldeskjema til styret, dersom en ansatt har mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en elev.

Vurderinger og konklusjon

Vi vurderer at det ikke er kjent blant de ansatte at styret skal varsles direkte dersom det er en i skoleledelsen som krenker. Flere av de ansatte fortalte i intervjuer at de mente at de skulle varsle den andre rektoren dersom en rektor har krenket. Dette er ikke i tråd med regelverket, som klart slår fast at det er styret som skal varsles i tilfeller hvor et medlem av skolens ledelse krenker en elev.

I «Aktivitetsplikten» punkt 10 og i «Trivselsplanen» side 3-4, som begge omhandler opplæringsloven § 9 A-5, står det klart at *«Slike saker skal alltid varsles videre til styret»*. Dette gjelder imidlertid generelt dersom noen ansatte krenker en elev, og det er etter vårt syn uklart ut fra dette punktet hvem som skal varsle til styret. At det står *«videre til styret»* vil kunne forstås som at det er den som blir varslet, altså rektor, som skal varsle styret. Kravet er imidlertid at de ansatte skal gå utenom rektor og varsle styret direkte.

Når det gjelder hvem de ansatte skal kontakte dersom det er styreleder som krenker, er det flere av de ansatte som ville kontaktet rektor for barnetrinnet. Ettersom styreleder også arbeider ved skolen, og av de ansatte blir ansett for å være en del av skolens ledelse, skal skolens styre varsles direkte også dersom det er styreleder som krenker en elev mens han er på arbeid på skolen. Hvordan skolen skal ivareta kravet om å varsle styret direkte når styreleder også har en rolle som en del av skolens ledelse, er etter vårt syn ikke kjent i tilstrekkelig grad blant de ansatte. Det er heller ikke klart hvor lett det er å komme i kontakt med de andre medlemmene av styret, da deres kontaktinformasjon ikke er tilgjengelig på skolens hjemmeside.

Både rektor og styreleder ser på det tette båndet mellom dem som en stor styrke. Det gjør det enkelt for rektor å holde styret oppdatert om saker på skolen, og det går raskt å

varsle styret i de tilfellene det er nødvendig. Det tette båndet kan imidlertid gjøre at enkelte synes det er vanskelig å kontakte styreleder i tilfeller hvor det er mistanke om at rektor krenker en elev. Det er viktig at ikke terskelen for å varsle styret blir for høy. Det kan medføre at ansatte kvier seg for å varsle til styret i tilfeller hvor regelverket krever det.

Samlet sett finner vi at skolen ikke i tilstrekkelig grad sørger for at alle som jobber på skolen straks varsler styret, dersom de får mistanke om eller kjennskap til at rektor eller en i skoleledelsen har krenket en elev.

En slik rutineendring som skolen beskriver i sin tilbakemelding på den foreløpige rapporten kan være egnet til å rette på bruddet som er påpekt i rapporten. Dette forutsetter imidlertid at rutinen faktisk er innført blant alle ansatte, og at de i praksis varsler styret direkte. Det er på nåværende tidspunkt for tidlig å konkludere med om dette faktisk er tilfellet. Bruddet blir derfor stående inntil det er sannsynliggjort at den nye rutinen faktisk er innført. Dette må styret redegjøre for i forbindelse med rettingen.

Varsler daglig leder styret straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en elev?

Observasjoner

Det fremgår av egenvurderingene til både rektor og styreleder at styreleder får varsel direkte fra rektor ved kjennskap eller mistanke om at en som jobber på skolen har krenket en elev. Det er også vist til styresaker som bekrefter at varsel ble gitt raskt.

Fra intervjuene med rektor for barnetrinnet og med styreleder fremgår det også at styreleder er svært tett på skolens drift. Det samme bekreftes av flere av de andre intervjuobjektene. Rektor sier i sitt intervju at det er prioritert at styreleder skal få beskjed raskt, og da så fort som rektor klarer å gjøre det. Det betyr vanligvis samme dag. Rektor og styreleder sitter også fysisk plassert rett over gangen for hverandre, og begge bekreftet at de ofte er inne hos hverandre for å diskutere konkrete enkeltsaker.

Vurdering og konklusjon

Slik vi vurderer saken, varsler daglig leder styret straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en elev.

Sørger skolen eller styret for at saken blir undersøkt straks ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en elev?

Observasjoner

I egenvurderingen fra skolens ledelse fremgår det at de har igangsatt undersøkelser med en gang i de sakene de har hatt. De ansatte som har svart på spørsmålet i sine egenvurderinger har også svart at undersøkelser blir igangsatt med en gang. En av de ansatte har svart at dette aller helst blir gjort samme dag, men av og til dagen etter.

I dokumentet «Aktivitetsplanen» og «Trivselsplanen» står det at saker med mistanke om eller kjennskap til at en ansatt krenker en elev «skal håndteres raskt og undersøkes grundig».

I intervjuene med skoleledelsen og de ansatte sier de av intervjuobjektene som har opplevd dette, at dersom de mistenker at en elev blir krenket så blir undersøkelser igangsatt så raskt som mulig. Rektor og noen av de ansatte sier at dette i praksis betyr at undersøkelser blir igangsatt samme dag, eller senest dagen etterpå. Fra «Aktivitetsplanen» fremgår det om undersøkelsesplikten at:

«Plikten til å undersøke innebærer at skolen undersøker elevens opplevelse av skolemiljøet, ikke at skolen skal skaffe og vurdere bevis for eller mot at eleven er blitt krenket eller mobbet. Undersøkelsen må ha som formål å få frem fakta om en situasjon, bakgrunnen for elevens opplevelse og hvilke forhold i elevens omgivelser som påvirker hvordan han/hun opplever skolemiljøet».

Videre fremgår det fra «Aktivitetsplanen» sitt punkt om elevenes rett til å bli hørt at:

«Elevens rett til å bli hørt og elevens beste som et grunnleggende hensyn i alle vurderinger og handlinger for å oppfylle aktivitetsplikten er lovfestet i opplæringsloven/friskolelova. Når det gjelder elevens rett til å bli hørt skal skolen utføre aktivitetene i aktivitetsplikten etter samråd med involverte elever. Dette gjelder alle de fem del pliktene (følge med, varsle, undersøke, sette inn tiltak. Skolen skal sørge for at alle de involverte elever blir hørt».

Vi har også mottatt dokumentasjon i skolemiljø saker [redacted]. Selv om undersøkelsesplikten ikke alltid har vært overholdt når det gjelder hvilke undersøkelser skolen har satt i gang, synes det som at undersøkelsene har blitt igangsatt raskt etter at skolen har fått mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. [redacted]

[redacted] likevel konkludert med brudd på undersøkelsesplikten fordi undersøkelsene var for ensidig innrettet mot [redacted]. Det ble påpekt behovet for bredere undersøkelser, hvor formålet med undersøkelsene må være å belyse elevens subjektive opplevelse, fakta om situasjonen og faktorer i skole- og klassemiljøet som kan bidra til at eleven ikke har det trygt og godt.

Når det gjelder styrets undersøkelser i saker de får varsler om, opplyste styreleder i sitt intervju at han ikke kan forholde seg til rykter. Han ønsket heller ikke å ta imot muntlige henvendelser, av frykt for at han senere skal bli beskyldt for selv å ha formet klagen. Dette er bekreftet av [redacted], som mener at styret ikke alltid følger opp dersom [redacted] kontakter dem direkte. [redacted]

I den foreløpige rapporten skrev vi at det i intervjuet med styreleder fremgikk at det har kommet ønske [redacted] om å ha møter med kun deler av styret, da [redacted] mente at det var for tette bånd mellom rektor for barnetrinnet og styreleder. Vi skrev at dette ønsket ble avvist da de er ett felles styre og det som kan tas opp med noen av dem må kunne tas opp med alle. Det ble også omtalt noen klager som hadde kommet muntlig til styreleder, som ifølge ham hadde mer preg av å være løse rykter. Det ble da gitt beskjed til de som tok kontakt at styreleder ikke tar imot løse rykter, og at det må leveres inn en skriftlig klage som minst angir hvilke(n) elev(er) det gjelder, hvilke(n) foresatt(e), tidsperiode og situasjonen det klages over. Styreleder var klar på at det er viktig å dokumentere, og at han ville be om mer informasjon skriftlig hvis en henvendelse kun ble gjort muntlig til ham.

I sin tilbakemelding på den foreløpige rapporten skriver styreleder:

*«Jeg, styreleder, mener jeg sa at det har kommet ønske [redacted] om å ha et styremøte hvor de som **jobber på skolen** ikke skulle delta. Jeg mener også at jeg ikke har uttalt noe om tette bånd mellom styreleder og rektor i forhold til et møte. For øvrig har styret (faste/stemmeberettigede) stilt seg positiv til å møte [redacted], men ikke i setting som et styremøte».*

Skolen ber også i sin tilbakemelding om dokumentasjon på hvilke varsler som ikke er blitt behandlet i styret, hvilke varsler hvor terskelen er satt for høyt og hva som menes med at det stiles for strenge krav.

I sin tilbakemelding på foreløpig rapport skriver skolen videre:

«Rutine ved OMS – Alle (foresatte/ansatte/elev) kan melde fra til valgfritt styremedlem (de stemmeberettigede) muntlig og eller skriftlig. Styremedlemmene benytter seg av vedlagt meldeskjema for å dokumentere varslet. Kontaktinformasjonen til styret skal ligge på skolen sin hjemmeside». Mal for meldeskjema ligger også vedlagt.

Vurderinger og konklusjon

Skolens undersøkelser

Basert på dokumentasjonen vi har mottatt, egenvurderingene og intervjuene mener vi at skolen sørger for at saken blir undersøkt straks ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en elev. Dette er i tråd med regelverket.

Når det gjelder hvilke undersøkelser skolen setter inn, kan det virke som om disse til tider har vært noe ensidig innrettet [redacted]. I oppfølgingen av den [redacted]

[redacted] og at det fremgår av «Aktivitetsplanen» at det er viktig å foreta grundige undersøkelser og involvere elevene, finner vi at skolen setter i gang undersøkelser i tråd med regelverket.

Styrets undersøkelser

Når det gjelder styrets undersøkelser dersom de mottar varsel om skolens ledelse, finner vi imidlertid at terskelen for å undersøke synes å være satt for høyt. Dersom det stilles for strenge krav til meldinger til styret om skolens ledelse, f.eks. at meldingene må være skriftlige, inneholde en betydelig mengde detaljer og være velbegrunnede for at styret skal sette i gang undersøkelser, kan dette bidra til at foreldre eller andre ikke tør kontakte styret ved bekymringer rundt skolens ledelse. Det kan også medføre at styret lar være å igangsette undersøkelser i saker hvor de har en mistanke om at en i skolens ledelse har krenket en elev. Terskelen for å igangsette slike undersøkelser skal være lav.

Det kan også være uheldig dersom styret nekter å behandle klager [redacted] uten at f.eks. styreleder eller andre som er tett på rektor er involvert. Vi er kjent med at det er tette bånd mellom rektor for barnetrinnet og styreleder. Begge betyr at de klarer å ha et profesjonelt forhold til klager, noe som godt kan være tilfellet. Det tette båndet kan likevel gjøre det vanskelig for enkelte å kontakte styreleder med bekymringer eller varsler som omhandler rektor, noe flere foreldre har omtalt i meldinger til oss.

Vi bemerker at vi har forstått henvendelsen [redacted] om et møte på samme måte som styreleder, at det var kommet et ønske om å ha møte med kun de styremedlemmene som ikke jobber på skolen. Bakgrunnen for dette ønsket, samt påståtte tette bånd mellom de som jobber på skolen og rektor, fikk vi informasjon om fra andre. Vi ser at det kan fremstå som om det var styreleder som sa dette, men det kom altså fra andre kilder, uten at det har betydning for vår konklusjon.

Når det gjelder spørsmålene skolen stiller i tilbakemeldingen på den foreløpige rapporten, gjelder dette i hovedsak varsler vi har fått beskjed om via meldinger fra personer tilknyttet skolen. [redacted]

Vi tar ikke stilling til hvorvidt innholdet i meldingene er en nøyaktig gjengivelse av hva som har skjedd i konkrete enkeltsaker. Meldingene er bare en av flere kilder. Det avgjørende for å konstatere brudd på dette kontrollspørsmålet er en helhetlig vurdering av meldinger vi har mottatt, intervjuer med blant annet styreleder og øvrig dokumentasjon. Dette er bakgrunnen for at vi har konkludert med at skolens systemer og rutiner vanskeliggjør å melde fra til styret, noe som tilsier at terskelen for at styret behandler et varsel er for høy.

Styret må derfor finne en behandlingsform som medfører at terskelen for å sette i gang undersøkelser ikke blir for høy. Dagens praksis er ikke i tråd med regelverket.

En rutineendring med nytt meldeskjema hvor alle kan kontakte valgfritt styremedlem, slik skolen omtaler i sin tilbakemelding til oss, kan være egnet til å bidra til å rette bruddet som er påpekt i rapporten. Dette forutsetter imidlertid at rutinen faktisk er innført i praksis, og gjort kjent blant de foresatte, ansatte og elevene. Det er på nåværende tidspunkt for tidlig å konkludere med om dette faktisk er tilfellet, og bruddet blir derfor stående inntil dette er sannsynliggjort. Dette må styret vise i forbindelse med rettingen.

Setter skolen eller styret inn tiltak straks?

Observasjoner

I intervjuet med rektor for barnetrinnet ble det sagt at skolen raskt kommer i gang med tiltak. Hvor raskt kan variere, og det kommer blant annet an på om foreldre er enige med tiltakene som skisseres i «Aktivitetsplanen». Skolen har satt en tidsgrense på fem dager for å sette inn tiltak. I intervjuet med styreleder ble det sagt at det i saker han kjente til tok under en uke fra de ble kjent med at en elev ikke hadde et trygt og godt skolemiljø til det ble satt inn tiltak. [REDACTED]

Både daglig leder og en annen ansatt har også vist til en konkret sak hvor aktivitetsplan ble satt inn samme dag som det ble meldt at en elev ikke hadde det trygt og godt på skolen. I intervjuet med FAU ble det vist til noen enkelttilfeller hvor skolens ansatte har vært raskt ute med å sette inn tiltak.

I «Trivselsplanen» står det om § 9 A-5 saker at disse «skal håndteres raskt». Det står ikke spesifikt om «håndteres» også innebærer å sette inn tiltak.

Vi har fått oversendt flere enkeltsaker. [REDACTED]

[REDACTED] Det kan i flere av sakene ha vært delte meninger om innholdet i tiltakene i seg selv, men så vidt vi kan se har det ikke vært klaget på at det har tatt for lang tid.

Når det gjelder hvilke tiltak skolen setter inn, fremgikk det fra intervjuet med rektor at skolen er opptatt av elevens subjektive opplevelse, og å involvere dem. Videre fremgår det fra «Aktivitetsplanen» under punktet «plikten til å sette inn tiltak» at:

«Tiltaksplikten må også ses i sammenheng med plikten til å ta hensyn til barnets beste. I noen tilfeller kan det bety at skolen har plikt til å sette inn tiltak selv om ikke eleven ønsker det. I tillegg kan det være nødvendig å opprette kontakt med andre instanser som kan bidra, f.eks. helsetjenesten, barneverntjenesten, osv. Tiltaksplikten gjelder så lenge det finnes egnede tiltak som kan gi eleven et godt og trygt skolemiljø. Skolens tiltak må tilpasses den konkrete saken. Her kan det blant annet være viktig å avklare årsaken til at eleven ikke har et trygt og godt skolemiljø. Tiltakene kan vurderes i korte og lange tidsspenn. Tiltaket skal i tillegg til å være egnet, også være lovlig. Når det gjelder tiltak i et konkret skolemiljøsak

etter oppl. § 9A, uttaler kunnskapsdepartementet at skolen blant annet kan beslutte at det gjennomføres tvunget klassebytte eller at ulike elever og elevgrupper skal ha friminutt på ulik tid. De skriver at også ansatte ved skolen kan være i nærheten av bestemte elever både i undervisningstiden og i friminutt, forutsatt at elevenes kroppslige integritet ikke krenkes».

Videre fremgår det som nevnt over under punktet om elevenes rett til å bli hørt at skolen skal «utføre aktivitetene i aktivitetsplikten etter samråd med involverte elever».

Her har vi også sett på konkrete enkeltsaker som er oversendt oss. [REDACTED]

[REDACTED]

Vurderinger og konklusjon

Basert på dokumentasjonen vi har mottatt og informasjon gitt i intervjuene, mener vi at skolen sørger for å sette inn tiltak straks. For styrets del er det imidlertid viktig at styret er oppmerksom på det vi har påpekt vedrørende terskelen for å undersøke. Dersom terskelen for å undersøke blir for høy, kan dette føre til skolen ikke setter i verk nødvendige tiltak. I saken hvor styret satte inn tiltak, [REDACTED], synes imidlertid dette å ha vært gjort raskt. Vi finner derfor at skolens praksis når det gjelder å sette inn tiltak der undersøkelser tilsier at det er nødvendig, er i tråd med regelverket.

Når det gjelder egnetheten av de tiltakene som skolen setter inn, kan dette være vanskelig å vurdere generelt ettersom tiltak må tilpasses den konkrete enkeltsaken.

Både gjennom intervjuet med rektor og fra dokumentet «Aktivitetsplanen» fremgår det at skolen er opptatt av elevens subjektive opplevelse, og å sette inn tiltak i samråd med elev og foreldre. Dette ble også bekreftet i intervjuet med representantene fra FAU. Dette kan tyde på at skolen er opptatt av å finne tiltak som er egnede for den konkrete eleven i det aktuelle tilfellet.

[REDACTED]

Etter å ha vurdert tiltakene i den saken, sett opp mot det som fremgikk av intervjuet med rektor og fra dokumentet «Aktivitetsplanen», finner vi at skolens plikt til å sette inn egnede tiltak er oppfylt. Det er likevel viktig at skolen tar lærdom av [REDACTED], og alltid sørger for å få frem elevens opplevelse når det iverksettes tiltak. Tiltaksplikten er kontinuerlig, og en skole kan aldri få oppfylt denne en gang for alle selv om det ikke er brudd på rapporttidspunktet.

Dette er i tråd med lovverket.

Følger styret med på at skolen oppfyller plikten til straks å varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en elev?

Observasjoner

Styreleder arbeider ved skolen. Han er fysisk plassert rett over gangen for rektor for barnetrinnet, og de to samarbeider tett. Styreleder følger med på skolens gjøremål i det daglige, inkludert plikten til å straks varsle dersom en som jobber ved skolen krenker en elev.

Fra intervjuene med rektor for barnetrinnet og med styreleder fremgår det at styreleder er svært tett på skolens drift. Det samme bekreftes av flere av de andre intervjuobjektene. Styreleder forklarte at han selv informerer nestleder og resten av styret om viktige saker etter hvert som de oppstår. Fra referatene fremgår det at skolemiljø blir tatt opp på styremøtene. Dette gjelder både konkrete enkeltsaker, slik som f.eks. på styremøtene 31.10.2019, 02.12.2019, 30.11.2020, og mer generelt gjennom bla. fastsettelse av planer, rutiner og informasjon, som f.eks. på styremøtene 31.10.2019, 30.11.2020, 04.02.2021, 29.04.2021 og 03.05.2021.

Gjennom intervjuene med både rektor for barnetrinnet og styreleder fremgikk det at skolemiljø hovedsakelig blir diskutert når rektor selv tar det opp. Både rektor og styreleder fremhevet imidlertid i sine intervjuer at styret ville etterspurt det om rektor ikke tok det opp først.

Vurderinger og konklusjon

Slik vi vurderer saken, følger styret med på at skolen oppfyller plikten til straks å varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en elev.

4 Informasjon til elever og foreldre

4.1 Rettslige krav

Plikten til å informere elever og foreldre

Skolen skal informere elevene og foreldrene om rettighetene i opplæringsloven kapittel 9 A, aktivitetsplikten, den skjerpede aktivitetsplikten og om muligheten til å melde saken til statsforvalteren, jf. friskoleloven § 2-4 andre ledd, jf. opplæringsloven § 9 A-9 første ledd.

Skolen må gi informasjonen på en måte og i et omfang som gjør at elevene og foreldrene kan ivareta sine rettigheter.

Styrets internkontroll med plikten til å informere elever og foreldre

Styret skal se til at skolen blir drevet i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, jf. friskoleloven § 5-2. Styret skal ha internkontroll for å sikre at kravene i loven blir fulgt, jf. friskoleloven § 5-2a. Styret skal som en del av sin ledelse og styring kontrollere og følge opp at rettighetene og pliktene i opplæringsloven kapittel 9 A blir oppfylt.

Internkontrollen på dette området innebærer dermed at styret må følge med på om skolen oppfyller plikten til å informere elever og foreldre om rettighetene de har når det gjelder skolemiljøet. Styret må sørge for at de får tilstrekkelig informasjon om hvordan

skolen oppfyller denne plikten, slik at det er mulig for styret å avdekke risiko for at regelverket ikke blir fulgt, og eventuelt følge opp avvik eller risiko for avvik.

4.2 Våre observasjoner og vurderinger

Observasjoner

I egenvurderingene skriver de ansatte at ordensreglement, trivselsplan og aktivitetsplikten blir gjennomgått med elevene i begynnelsen av hvert skoleår. Dette skjedde sist første skoleuken i august 2020. Det ble deretter gjennomgått på nytt i april 2021.

Fra årshjulet i skolens trivselsplan står det også at det i august skal være «*Gjennomgang av skolens ordens og trivselsreglement*» og at klassene/gruppene skal utarbeide egne trivselsregler. Gruppelederne skriver også under på at trivselsplanen er gjennomgått med elevene i gruppen sin, og viser til dato for når dette er gjort.

I sin besvarelse av spørsmålene vi sendte på forhånd, skriver elevrådet at de har fått informasjon om hva de skal gjøre hvis en elev ikke har det trygt og godt på skolen, at skolen plikter å sette inn tiltak og at de kan varsle statsforvalteren. Elevene skriver at de har fått denne informasjonen gjennom ordensreglementet, trivselsplanen, i klassene og av tidligere lærer.

I intervjuene med elevene fremkom det at de hadde blitt fortalt om rettighetene sine i klasserommet. De forteller at de kan gå til lærer eller andre voksne dersom de ikke har det trygt og godt på skolen. Videre sier elevene at skolen har plikt til å sette inn tiltak dersom de ikke har det trygt og godt på skolen. Noen av elevene kjente til statsforvalteren, mens andre elever var usikre på muligheten for å kunne ta saken videre til noen andre enn skolen.

I intervjuene med lærerne fremkom det at elevene blir informert om sine rettigheter årlig, og at informasjonen tilpasses elevenes alder. Rektor for barnetrinnet sa også at det er en fast rutine at rettighetene skal gjennomgås på høsten, og tilpasses elevens alder.

Vurderinger og konklusjon

Intervjuene styrket inntrykket av at skolens rutiner i dokumentet «Trivselsplan» følges.

På tross av at ikke alle elevene husket all informasjonen de ble gitt, spesielt knyttet til muligheten til å melde saken til statsforvalteren, finner vi det likevel sannsynliggjort at skolen informerer elevene om rettighetene i opplæringsloven i tråd med regelverket.

Informasjon til foreldre

Observasjoner

I egenvurderingene skriver de ansatte at ordensreglementet og dokumentene «Trivselsplan» og «Aktivitetsplikten» gjennomgås med foreldrene hvert skoleår. I henhold til skolens rutiner skal dette gjøres på foreldremøter om høsten og våren, og det er lagt ved en mal for foreldremøte som viser dette. Dette samsvarer med det ledelsen skriver i sin egenvurdering.

Fra årshjulet i skolens «Trivselsplan» fremgår det også at det i august skal være «*Gjennomgang av skolens ordens og trivselsreglement – Sendes hjem til foreldrene*». Videre står det i årshjulet for september at det skal avholdes «*Foreldremøter – Tema: Sosialt miljø, konfliktløsning, gen. Info*». Videre står det i planen under temaet «*digital mobbing*» at det skal gis informasjon på foreldremøter og at det skal være samarbeid

med FAU om informasjonsmøter om digital mobbing. Gruppelederne skriver også under på at trivselsplanen er gjennomgått med foreldrene til elevene i gruppen sin, og dato for når dette er gjort.

I intervjuene med lærerne og FAU fremgikk det at informasjon til foreldre sist ble gitt på foreldremøte høsten 2021. Foreldrene fikk også ordensreglementet med seg hjem, og skrev under på at det var mottatt og lest.

Vurderinger og konklusjon

Vårt inntrykk er at ansatte og FAU er samstemte og at årshjulet følges. Det virker som om foreldrene generelt kjenner til skolemiljøregelverket, og også kjenner til muligheten til å melde fra til statsforvalteren. Vi finner derfor at skolen informerer foreldrene i tråd med regelverket.

Styrets kontroll med at skolen oppfylder plikten til å informere elevene og foreldrene om rettighetene etter skolemiljøregelverket

Observasjoner

I redegjørelsen fra styret står det at styret har revidert dokumentene «Trivselsplanen» og «Aktivitetsplanen», hvor rutinene for hvordan foreldre skal informeres om aktivitetsplikten fremgår. Det står også i redegjørelsen fra styret at «foresatte skal få gjennomgang på første foreldremøte hver høst».

Fra intervjuet med rektor for barnetrinnet fremgår det at styret er kjent med hvordan informasjonen gis til foreldrene. Rektor for barnetrinnet melder fra til styret om dette. Styreleder og rektor har et nært samarbeid, og de utveksler derfor løpende informasjon om skolemiljørelaterte saker også utenom formelle møter. I intervjuet med styreleder fremgikk det også at styret var tett på skolens arbeid med skolemiljøet, og fra dokumentet «Trivselsplan», som styret reviderte i april 2021 og vedtok på styremøte 03.05.2021, fremgår at informasjon om ordens- og trivselsreglement skal gis august hvert år. Fra et lærerintervju fremgikk det også at rektor på barnetrinnet informerer styret om hvordan foreldre er informert om rettighetene i opplæringsloven kapittel 9A.

Vurderinger og konklusjon

Basert på informasjonen fra styrets redegjørelse og intervjuene finner vi at styret følger med på at skolen oppfylder plikten til å informere elever og foreldre i henhold til regelverket.

5 Våre reaksjoner

5.1 Pålegg om retting

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at dere ikke oppfyller regelverket på alle områder. Styret har den øverste ledelsen av skolen, og skal se til at skolen blir drevet i samsvar med regelverket, jf. friskoleloven § 5-2. Vi pålegger dere å rette opp følgende, jf. friskoleloven § 7-2a første ledd:

Styrets sammensetning og møte- og uttalerett

1. Styret skal sørge for at alle representantene i § 5-1 andre ledd er gitt møte- og uttalerett til styremøtene, jf. friskoleloven § 5-1 andre ledd.

Pålegget innebærer følgende:

Styret skal sende ut innkallinger og sakspapirer til representantene med møte- og uttalerett i god tid før styremøtet.

Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som jobber på skolen har krenket en elev

2. Styret skal sørge for at skolen oppfyller plikten til straks å varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en elev, jf. friskoleloven § 2-4 andre ledd, jf. opplæringsloven §§ 9 A-4 og 9 A-5, og friskoleloven § 5-2a.

Pålegget innebærer følgende:

- a. Skolen må sørge for at alle som jobber på skolen, straks varsler direkte til styret dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en i skoleledelsen har krenket en elev.
- b. Styret må sørge for at saken blir undersøkt straks dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en i skoleledelsen, har krenket en elev.

5.2 Oppfølging av påleggene

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart.

Når påleggene er rettet, skal styret ved Opdøl montessoriskole AS erklære at rettingen er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet. Bruk tavla.udir.no for å sende inn erklæringen. Frist for innsending er 12.05.2022. Vi vil ikke avslutte tilsynet før skolen gjennom erklæringen og redegjørelsen har vist at påleggene er rettet.

Når vi avslutter tilsynet, vil vi utarbeide et informasjonsskriv for elever og foreldre som oppsummerer tilsynet og skolens tiltak.

Hvis senere tilsyn avdekker at pålegg ikke er rettet, vil vi vurdere strengere reaksjoner.

6 Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Kunnskapsdepartementet som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av departementet, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Med hilsen

Idun Klette Låhne
avdelingsdirektør

Martin Sverre Tvedt
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.